

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. ԱՆԴՐԱՆԵԿԻ ԽԵՔՅԱԹ

(էջ 14)

Տպագրվում է ըստ «Մարգարիտներ հայ բանահիստության» Գ գրքի՝ 1914-1915թթ. հրատարակված բնագրի: Բանահավաքը՝ Եր.Լալայանը, տողատակում ծանուցում է. «Պատմեց 1912թ. սեպտեմբերի 15-ին Գիւլափլու գիւղացի Դաւիթ Խալաքեան Աւետիսեանց 42 տարեկան անգրագետ գիւղացին, որ պարապում է երկրագործութեամբ և ձմեռներն էլ յաճախ հեքեաքներ է պատմում: Սրա ծնողները գաղթել են Մակուից»:

2. ՊՈՂՈՍ-ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՎ ՇԱՄՏԱՆԻ ԽԵՔՅԱԹԸ

(էջ 22)

Տպագրվում է ըստ «Մարգարիտներ հայ բանահիստության» Գ գրքի՝ 1914-1915թթ. հրատարակված բնագրի: Բանահավաքը՝ Եր.Լալայանը, տողատակում ծանուցում է. «Պատմեց 1912թ. սեպտեմբերի 15-ին Գիւլափլու գիւղացի նոյն Դաւիթ Խալաքեան Աւետիսեանցը»:

3. ԴԵՎ ԶԱՄԱՆԻ ՀԵՔՅԱԹԸ

(էջ 28)

Տպագրվում է ըստ «Մարգարիտներ հայ բանահիստության» Գ գրքի՝ 1914-1915թթ. հրատարակված բնագրի: Բանահավաքը՝ Եր.Լալայանը, տողատակում ծանուցում է. «Պատմեց 1912թ. օգոստոսի 11-ին Գիւլափլու գիւղում նոյն գիւղացի Դաւիթ Խալաքեան, անգրագետ գիւղացին, 42 տարեկան, որի պապը գաղթել է այս գիւղը Մակուի Քիշմիշ-Թափա գիւղից: Սա պարապում է անասնապահութեամբ և երկրագործութեամբ և ձմեռները յօղաներում հեքեաքներ է ասում»:

4. ՀԱԶԵ-ԴԻԼՊԱՐԻ ՀԵՔՅԱԹԸ

(էջ 36)

Տպագրվում է ըստ «Մարգարիտներ հայ բանահիստության» Գ գրքի՝ 1914-1915թթ. հրատարակված բնագրի: Բանահավաքը՝ Եր.Լալայանը, տողատակում ծանուցում է. «Պատմեց 1912թ. օգոստոսի 11-ին Գիւլափլու գիւղում նոյն Դաւիթ Խալաքեան Աւետիսեանը»:

5. ԱՖԱՆԴՈՒ ՀԵՔՅԱԹԸ

(էջ 44)

Տպագրվում է ըստ «Մարգարիտներ հայ բանահիստության» Գ գրքի՝ 1914-1915թթ. հրատարակված բնագրի: Բանահավաքը՝ Եր.Լալայանը, տողատակում ծանուցում է. «Պատմեց 1912թ. օգոստոսի 11-ին Գիւլափլու գիւղում նոյն Դաւիթ Խալաքեան Աւետիսեանը»:

6. ԿԱՐՄԻՐ ԿՈՎԻ ԽԵՔՅԱԹԸ

(էջ 50)

Տպագրվում է ըստ «Մարգարիտներ հայ բանահիստության» Գ գրքի՝ 1914-1915թթ. հրատարակված բնագրի: Բանահավաքը՝ Եր.Լալայանը, տողատակում ծանուցում է. «Պատմեց 1912թ. սեպտեմբերի 15-ին Գիլավիլու գիղապի Դաիթ Խալաթեան Աւետիսեանցը»:

7. ՉՈՓՉՈՒ ՏՂԵՆ

(էջ 56)

Տպագրվում է ըստ «Մարգարիտներ հայ բանահիստության» Գ գրքի՝ 1914-1915թթ. հրատարակված բնագրի: Բանահավաքը՝ Եր.Լալայանը, տողատակում ծանուցում է. «Պատմեց 1912թ. օգոստոսի 13-ին Տամճըլու գիղում Կարապետ Մկրտչեանը, յիսնամեայ ծերունին, անգրագետ գիղապին, որի ծնողները զաղթել են Պարսկաստանի Կարէին մահանգից: Այս հեքեաքը մա սովորել է Էջմիածնի գաւառի Հաճի-դարի գիղում մի ծերունուց: Պարապում է ամասնապահութեամբ, երկրագործութեամբ և մշակութեամբ: Չմեռները հեքեաք է ասում օղաներում»:

8. ԽՈՐԹ ՄԱՅՐԸ

(էջ 66)

Տպագրվում է ըստ Ա.Աթայանի «Մալմաստ» պատմաագագագրական աշխատության մեջ հրատարակված բնագրի (Արշակ Աթայեան, «Մալմաստ», Նոր-Ջուղա, 1906թ., էջ 193-195): Հեքիաքը գրի է առել հեղինակը՝ Ա.Աթայանը: Հեքիաքի գրառման հանգամանքների և ասացողի մասին տեղեկություններ չկան:

9. ԵՐԵՔ ԵՂԲԱՅՐ

(էջ 68)

Տպագրվում է ըստ Ա.Աթայանի «Մալմաստ» պատմաագագագրական աշխատության մեջ հրատարակված բնագրի (Արշակ Աթայեան, «Մալմաստ», Նոր-Ջուղա, 1906թ., էջ 198-201): Հեքիաքը գրի է առել հեղինակը՝ Ա.Աթայանը: Հեքիաքի գրառման հանգամանքների և ասացողի մասին տեղեկություններ չկան:

10. ԲԱԿԼԱ-ՏՂԱՆ

(էջ 70)

Տպագրվում է ըստ Ա.Աթայանի «Մալմաստ» պատմաագագագրական աշխատության մեջ հրատարակված բնագրի (Արշակ Աթայեան, «Մալմաստ», Նոր-Ջուղա, 1906թ., էջ 195-197): Հեքիաքը գրի է առել հեղինակը՝ Ա.Աթայանը: Հեքիաքի գրառման հանգամանքների և ասացողի մասին տեղեկություններ չկան:

11. ԽՈՐԱԳԵՏ ՄԱՐԴԷԸ

(էջ 71)

Տպագրվում է ըստ Ա.Աթայանի «Մալմաստ» պատմաագագագրական աշխատության մեջ հրատարակված բնագրի (Արշակ Աթայեան, «Մալմաստ», Նոր-Ջուղա, 1906թ., էջ 204-206): Հեքիաքը գրի է առել հեղինակը՝ Ա.Աթայանը: Հեքիաքի գրառման հանգամանքների և ասացողի մասին տեղեկություններ չկան:

12. ՓՈՔՐԻԿ ԳՈՂԸ

(էջ 73)

Տպագրվում է ըստ Ա.Արայանի «Սալմաստ» պատմաագագրական աշխատության մեջ հրատարակված բնագրի (Արշակ Արայեան, «Սալմաստ», Նոր-Ջուղա, 1906թ., էջ 206-209): Հեքիաթը գրի է առել հեղինակը՝ Ա.Արայանը: Հեքիաթի գրառման հանգամանքների և ասացողի մասին տեղեկություններ չկան:

13. ՄՐԱՄԻՏ ՏՂԱՆ

(էջ 75)

Տպագրվում է ըստ Ա.Արայանի «Սալմաստ» պատմաագագրական աշխատության մեջ հրատարակված բնագրի (Արշակ Արայեան, «Սալմաստ», Նոր-Ջուղա, 1906թ., էջ 201-204): Հեքիաթը գրի է առել հեղինակը՝ Ա.Արայանը: Հեքիաթի գրառման հանգամանքների և ասացողի մասին տեղեկություններ չկան:

14. ԹՄԲԿԱՀԱՐԸ

(էջ 77)

Տպագրվում է ըստ Ա.Արայանի «Սալմաստ» պատմաագագրական աշխատության մեջ հրատարակված բնագրի (Արշակ Արայեան, «Սալմաստ», Նոր-Ջուղա, 1906թ., էջ 197-198): Հեքիաթը գրի է առել հեղինակը՝ Ա.Արայանը: Հեքիաթի գրառման հանգամանքների և ասացողի մասին տեղեկություններ չկան:

15. ՃԱԿԱՏԱԳԻՐ

(էջ 78)

Տպագրված է «Բիւրակն» շաբաթաթերթի 1900թ. №10-ում (էջ 152-153): Բնագրի տակ նշված է Դավրեժ, ՀՀայրապետյան, որից պետք է ենթադրել, որ սույն հեքիաթը գրի է առնված Դավրեժում (Թավրիզ) և գրառողն է Հ.Հայրապետյանը: Հեքիաթի գրառման հանգամանքների և ասացողի մասին տեղեկություններ չկան: Հեքիաթը վերապատմված է գրական հայերենով: Ներկա հրատարակության մեջ անփոփոխ պահպանված է «Բիւրակն»-ի բնագիրը:

16. ԲՈՒՌՈՒԿԵՍ

(էջ 80)

Հեքիաթը գրի է առել Արամ Երեմյանը և տպագրել իր «Չահարմահալի հայ ժողովրդական բանահյուսությունը» գրքում (Վիեննա, 1923, էջ 48-51), որը նույնությամբ տպագրվում է ներկա հրատարակության մեջ: Հեքիաթի գրառման հանգամանքների մասին տե՛ս «Օխտը մուկը» հեքիաթի ծանոթագրության մեջ:

17. ՕՆՏԸ ՄՈՒԿԸ

(էջ 82)

Հեքիաթը գրի է առել Արամ Երեմյանը և տպագրել իր «Չահարմահալի հայ ժողովրդական բանահյուսությունը» գրքում (Վիեննա, 1923, էջ 41-44), որը նույնությամբ տպագրվում է ներկա հրատարակության մեջ: Էջատակին ծանոթության կարգով բանահավաքը նշում է. «Յիշեալ հեքիաթները հաւաքելիս՝ աջակցել է մեզ

չահարմահալցի պր. բանասեր Տեր-Սարգսեանը, որին յայտնում ենք մեր անկեղծ զգայմունքների հաւաստիքը»։ Հեքիաթի գրառման հանգամանքների մասին բանահավաքը այլ տեղեկություններ չի հաղորդում։

18. ՊԱՌԱՎՆ ՌԻ ԷԾԸ

(էջ 85)

Հեքիաթը գրի է առել նույն Արամ Երեմյանը և տպագրել իր «Չահարմահալի հայ ժողովրդական բանահյուսությունը» գրքում (Վիեննա, 1923, էջ 44-48), որը նույնությամբ տպագրվում է ներկա հրատակության մեջ։ Հեքիաթի գրառման հանգամանքների մասին առեւ «Օխտը մուկը» հեքիաթի ծանոթագրության մեջ։

19. ՈՐՍՈՐԴ ՄՈՒՐԱՏ

(էջ 89)

Տպագրվում է ըստ «Էմինեան ազգագրական ժողովածուի» Բ հատորի՝ 1901 թ. հրատարակված բնագրի։ Բանահավաքը՝ Ս. Հայկունին, վերնագրի տակ ծանուցում է «Խոյեցոյ բարբառով», տողատակում՝ «Ասած է Իգդիր գիւղացի Ալէքսան։ Սոյն հեքիաթը առելի լաւ և ընդարձակ կատ վաղարշապատցի Արսէն Կրիմեանը»։

20. ՍԵՖԻԼ ՄԱՐԿՈՍ

(էջ 94)

Տպագրվում է ըստ «Էմինեան ազգագրական ժողովածուի» Դ հատորի՝ 1902 թ. հրատարակված բնագրի։ Բանահավաքը՝ Ս. Հայկունին, վերնագրի տակ ծանուցում է «Խոյեցոյ բարբառով», տողատակում՝ «Պատմած է Սարգիս Ղազարեան։ Սոյն բարբառի հնչյուններն մասնաւոր ինչ ուղղած է Խոյեցոյ բարբառին ծանոթ պ. Ս. Կանայեան»։

21. ՀԱՄՓԵՐԹՈՆԸ ԳԱՆՔ Ի

(էջ 102)

Տպագրվում է առաջին անգամ։

Հեքիաթը պատմել է Արտաշատի (Ղամարլու) շրջանի Գետաշեն (նախկինում՝ Աղջաղշլաղ) գյուղի բնակիչ, 35 տարեկան խոյեցի Մարգար Մանասերյանը։ Գրի է առել Գեղամ Թարվերդյանը 1936 թ. ապրիլի 3-ին։ Բանասացի մասին հայտնում է հետևյալը. «Ձբաղվում է հողագործությամբ, հազիվ գրաճանաչ է, արիեստով դերձակ»։

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFI:4359-4371:

22. ՔԱՀՎԱԽ ԹԱԹՈՍԻ ՆԱՂԸԸ

(էջ 105)

Տպագրվում է առաջին անգամ։

Հեքիաթը պատմել է Արարատի (Վեդի) շրջանի Շիրազլուի վերաբնակիչ Սալմաստի բոհնաշհարցի 34 տարեկան անգրագետ գյուղացի Օհանես Մուքաեղյանը։ Գրի է առել Գեղամ Թարվերդյանը 1935 թ.։

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFI:3231-3270:

23. ՆԱԽՐԶԻՆ ՎԱԶԻՐ

(էջ 112)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Հեքիաթը պատմել է Արարատի (Վեդի) շրջանի Շիրազլուի վերաբնակիչ Սալ-մաստի բռնաշահարկի 34 տարեկան անգրագետ գյուղացի Օհանես Մուքաելյանը: Գրի է առել Գեղամ Թարվերդյանը 1935թ.:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրու-թյան ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFI:3271-3290:

24. ԷՐԿՈՒ ԴՍՌՎՈՒՇ

(էջ 116)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Գրի է առել Գեղամ Թարվերդյանը Ղամարլուի (Արտաշատ) շրջանում, որի գյուղերի մի մասը «1828 թվին Իրանի Սալմաստ գավառից գաղթողներ են»։ Հեքի-աթը բանահյուսական այլ նյութերի հետ բանահավաքը գրի է առել 1895-1933 թվա-կանների ընթացքում Սալմաստի բարբառով խոսող ասացողներից:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրու-թյան ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFI:1541:

25. ՇԱՀՄԱՐԱՆ ԹԱՔԱՎՈՐԸ

(էջ 117)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Գրի է առել Շավիղ Գրիգորյանը 1959թ. Հրազդանի (Ախտա) շրջանի Ալա-փարս գյուղում 71-ամյա գյուղացի Վաղո Սահակյանից: Ասացողի նախնիները ծագումով Պարսկահայքի Մակու և Խոյ բնակավայրերից են և ներկայիս ալավար-սեյիների հետ ներգաղթել են 1827-1828թթ.:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրու-թյան ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:7149-7181:

26. ԹԶՈՒԿԻ ՀԵՔԻԱԹԸ

(էջ 133)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Գրի է առել Շավիղ Գրիգորյանը 1959թ. Հրազդանի (Ախտա) շրջանի Ալա-փարս գյուղում նույն Վաղո Սահակյանից:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրու-թյան ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:7119-7147:

27. ԳՐԱԾԸ ՁԻ ԶՆԶՎԻ

(էջ 147)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Գրի է առել Շավիղ Գրիգորյանը 1959թ. Հրազդանի (Ախտա) շրջանի Ալա-փարս գյուղում նույն Վաղո Սահակյանից:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրու-թյան ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:7183-7209:

28. ԴԱԼԻԲԵԳԻ ՀԵՔԻԱԹԸ

(էջ 159)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Գրի է առել Շավիղ Գրիգորյանը 1959թ. Հրազդանի (Ախտա) շրջանի Ալա-
փարս գյուղում նույն Վաղո Սահակյանից:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրու-
թյան ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:7211-7231:

29. ՔՅՈՍԵՔԸ

(էջ 169)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Գրի է առել Շավիղ Գրիգորյանը 1959թ. Հրազդանի (Ախտա) շրջանի Ալա-
փարս գյուղում նույն Վաղո Սահակյանից:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրու-
թյան ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:7233-7251:

30. ԾՈՒՌ ՆՈՔՅԱՐԸ

(էջ 178)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Գրի է առել Շավիղ Գրիգորյանը 1959թ. Հրազդանի (Ախտա) շրջանի Ալա-
փարս գյուղում նույն Վաղո Սահակյանից:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրու-
թյան ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:7101-7117:

31. ՀԱԿՈՓԻ ՈՒ ՀՈՒՍԵՓԻ ԽԵԶՆԹԸ

(էջ 186)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է 1893թ.-ին ծնված Կարապետ Ստեփանի Հակոբյանը Դղմաշենում:
Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1960թ., որը բանասացի մասին հաղորդում է հետևե-
լալը. «Մասնակցել է Առաջին համաշխարհային պատերազմին: Շատ է կարողում:
Հատկապես շատ է կարողում հեքիաթներ ու վեպեր: Կարդացել է հայ կլասիկների
գրքեր բոլոր աչքի ընկնող արձակ երկերը: Համաշխարհային պատերազմի տա-
րիներին եղել է Ռուսաստանի շատ քաղաքներում: Ռուսական զորքերի հետ զնա-
լով հասել է Արգրում: Կոլխոզում աշխատում է մինչև օրս: Պատմում է ու խոսում
առանց շտապելու»:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրու-
թյան ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ,
FFXI:3447-3458:

32. ՔԻՐԻՋ ԹԱՔԱՎՈՐԻ ԽԵԶՆԹԸ

(էջ 196)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Կարապետ Ստեփանի Հակոբյանը Դղմաշենում: Գրի է առել
Գ. Ստեփանյանը 1959թ.:

Հեթիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3321-3327:

33. ՄԻՍԱԿԻ ԽԵՉՆԹԸ

(էջ 201)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Կարապետ Ստեփանի Հակոբյանը Դղմաշենում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1959թ.:

Հեթիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3361-3367:

34. ՓԻՐՄՈՒՐԱԳԻ ՀԵՔԻԱԹԸ

(էջ 207)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Կարապետ Ստեփանի Հակոբյանը Դղմաշենում: Գրառել է Գ. Ստեփանյանը 1974թ.:

Հեթիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXII:2043-2060:

35. ՔՈՌԸ, ԹՈՓԱԼԸ, ԶՆԶՆԼԸ

(էջ 219)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Կարապետ Ստեփանի Հակոբյանը Դղմաշենում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1958թ.:

Հեթիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3213-3214:

36. ԿՐԻՆ ԿԱՐԱՍ

(էջ 221)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է միջնակարգ կրթությամբ Հռիմա Ավետիքի Գրիգորյանը Դղմաշենում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1959թ.:

Հեթիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3241-3250:

37. ՊՆԴՈՒԿ ԼԱՎՈՒՐ

(էջ 228)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Հռիմա Ավետիքի Գրիգորյանը Դղմաշենում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1959թ.:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3290-3295:

38. ԴԹՄԻ ԱՆՃԻԿԸ

(էջ 233)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Հռիմա Ավետիքի Գրիգորյանը Դ-դմաշենում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1957թ.-ի ապրիլի 25-ին:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3286-3289:

39. ՎՐԵԺՆ ՈՒ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ

(էջ 236)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է 28 տարեկան Ռիտա Սիմոնյանը: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը Դ-դմաշենում 1956-1960 թվականների ընթացքում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXII:2085-2094:

40. ՍԵՅՐԻ ՇԱՆԴԱՆԸ

(էջ 244)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է Կամոյի շրջանի Նորադուզ գյուղից, Սևանի բնակիչ, 62 տարեկան Վաղարշակ Նադարյանը: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1956-1960թթ.-ի ընթացքում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXII:2024-2033:

41. ՍԵՅՐԻ ՕՅԻ ԽԵՉԱԹԸ

(էջ 252)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է դղմաշենցի (Սևանի շրջան) Ավետիք Համբարձումի Գրիգորյանը: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1958թ.: Բանասացի մասին թողել է հետևյալ ծանոթագրությունը. «Անվանի աշուղ Գյուֆթարու (Գոգոթի) թողը, նրա անունով էլ գրվում է Գրիգորյան: Ավետիքի և նրա աղջկա՝ Հռիմայի ասած հեքիաթները պապից ավանդաբար հասել է թոռին ու ծոռին: Ծնվել է 1910թ. Դ-դմաշեն գյուղում: Մասնակցել է Հայրենական պատերազմին, վերադարձել հաշմանդամ: Թոշակառու է: Արհեստով փականագործ և կլեկի: Կիսագրագետ է, չի կարդում, բայց հոգ է տանում երեխաների ուսման մասին»:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3299-3310:

42. ՎԻՇԱՐ 03Ը

(էջ 261)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Ավետիք Համբարձումի Գրիգորյանը: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1959 թ. Դիմաշենում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3215-3220:

43. ԵԳՈՐԻ ԽԵՉԸԹԸ

(էջ 265)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Ավետիք Համբարձումի Գրիգորյանը: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1960 թ. Դիմաշենում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3221-3229:

44. ՀՈՒՍԵՒՆ ՓԱՅԼԵՎԱՆԻ ՈՒ ՍՈՒՍԱՄԲԱՐԻ ԽԵՉԸԹԸ

(էջ 272)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է 20 տարեկան միջնակարգ կրթությամբ Ռոզա Թորգոմի Ներսիսյանը: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1959 թ. Դիմաշեն գյուղում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3259-3270:

45. ԾԱՌԻ ԱՂԶԿԱ ՀԵՔԻԱԹԸ

(էջ 281)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է 1921 թ. ծնված խառատ Ռուբեն Գյուլումյանը: Բանասացը հայրենադարձվել է Պարսկաստանից: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը Չարենցավանում 1974 թ.: Հեքիաթն ընդգրկված է բանահավաքի՝ «Ջանազան վայրերից հավաքած բանահյուսական նյութեր» վերնագրով տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, թղթապանակ 3, ք. 190-196:

46. ԼՈՒՍԻԿԻ ՀԵՔԻԱԹԸ

(էջ 286)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է 95 տարեկան Պողոս Հակոբյանը: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը Դիմաշենում 1956-1960 թվականների ընթացքում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXII:2140-2150:

47. ՀՆԱՐԱՄԻՏ ԹԱՔԱՎՈՐԻ ՀԵՔԻԱԹԸ

(էջ 295)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է 1910թ. ծնված, գրագետ, պետտնտեսության բանվոր Ռուշան Սարգսյանը: Գրի է առել Գ.Ստեփանյանը 1976թ. Կամոյի շրջանի Կարմիր (Ղուլալի) գյուղում: Հեքիաթն ընդգրկված է բանահավաքի՝ «Չանագան վայրերից հավաքած բանահյուսական նյութեր» վերնագրով տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի արխիվում՝ Գ.Ստեփանյանի ֆոնդ, բոթապանակ 3, ք. 52-55:

48. ԲԱՐԵՈՒՆԻՍՏ ՏՂԻ ԽԵՉՆԹԸ

(էջ 298)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է 83 տարեկան Գալուստ Հարթենի Մկրտչյանը Դոմաշենում: Գրի է առել Գ.Ստեփանյանը 1960թ.:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ.Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3499-3505:

49. ԷՐԿՈՒ ՀԸՆԳԵՐ

(էջ 304)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է Արամ Ստեփանի Հակոբյանը Դոմաշենում: Գրի է առել Գ.Ստեփանյանը 1958թ.: Ասպողի մասին բանահավաքը հաղորդում է հետևյալը. «1886թ. ծնված, անգրագետ, կոլտնտեսական: Առողջ ու ամրապինդ ծերունի, աշխատում է կոլտնտեսությունում»:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ.Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3203-3212:

50. ԶԵՅՐԱՆԻ ԽԵՉՆԹԸ

(էջ 311)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է գրագետ Բագրատ Միսաքի Հակոբյանը Դոմաշենում: Գրի է առել Գ.Ստեփանյանը 1960թ. մարտի 3-ին: Ասպողի մասին բանահավաքը հաղորդում է հետևյալը. «Ծնվել է Դոմաշեն գյուղում 1895 թվին: Ունի տարրական կրթություն: Կարդացել է գրեթե 19-րդ դարի II կեսի և 20-րդ դարի ողջ հայ գրականության արձակը: 1925թ. եղել է գյուղատվեսի նախագահ, հետագայում՝ կոլխոզի հաշվապահ: Ներկայումս շարքային կոլտնտեսական»:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ.Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3332-3342:

51. ՆԱԶԱՐ ՔԵԶԱ

(էջ 319)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է Միշա Սոլոմոնյանը Դոմաշենում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1957թ.:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3459-3466:

52. ԳՐԻՔՈՐԻ ԽԵՉԸԹԸ

(էջ 325)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է 60 տարեկան կոլումտեսական քարտաշ Գարեգին Մալսակի Խաչատրյանը: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1959թ. Դոմաշենում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3271-3281:

53. ՍԱՔՐԻ ՏԻԿԻՆ

(էջ 333)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է 16 տարեկան Կաթավ Մալսակի Մակարյանը Դոմաշենում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1957թ.:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3391-3394:

54. ԽԵԼՔՆ ՈՒ ԲԱԽՏԸ

(էջ 336)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է գրագետ Իզմատոս անունով նախկին տիրացուն Լճաշեն գյուղում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1975թ. : Ասացողի մասին բանահավաքը այլ մանրամասներ չի հաղորդում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXII:2265-2273:

55. ԲԱԼԱԳՅՈՋԻ ՀԵՔԻԱԹԸ

(էջ 340)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է 70 տարեկան որմնադիր Սուրեն Սարգսյանը: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1976թ. Չարենցավանում: Հեքիաթն ընդգրկված է բանահավաքի՝ «Չանազան վայրերից հավաքած բանահյուսական նյութեր» վերնագրով տեղրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, թղթապանակ 3, ք. 242-252:

56. ԹՈՌՉՈՒ ՏՂԻ ՀԵՔԻԱԹԸ

(էջ 349)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Սուրեն Սարգսյանը: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1976թ. Չարենցավանում: Հեքիաթն ընդգրկված է բանահավաքի՝ «Ջանազան վայրերից հավաքած բանահյուսական նյութեր» վերնագրով տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, թղթապանակ 3, ք. 226-239:

57. ԹԱՔԱՎՈՐԻ ԽԻՂՃԸ

(էջ 360)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Սուրեն Սարգսյանը: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1976թ. Չարենցավանում: Հեքիաթն ընդգրկված է բանահավաքի՝ «Ջանազան վայրերից հավաքած բանահյուսական նյութեր» վերնագրով տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, թղթապանակ 3, ք. 240-241:

58. ՄԱՐԴԸ ՆԱՄԱՐԴ Ա

(էջ 362)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Սուրեն Սարգսյանը: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1976թ. Չարենցավանում: Հեքիաթն ընդգրկված է բանահավաքի՝ «Ջանազան վայրերից հավաքած բանահյուսական նյութեր» վերնագրով տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, թղթապանակ 3, ք. 221-225:

59. ՉՈՐ ԳԱՆԳԸ

(էջ 366)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է 48 տարեկան կոլտնտեսական Սարիբեկ Գևորգի Խաչատրյանը Դիմաշենում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1959թ.:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3199-3202:

60. ԽԱՏՈՒԿ ՕՅԸ

(էջ 369)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Սարիբեկ Գևորգի Խաչատրյանը Դիմաշենում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1959թ.:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3282-3285:

61. ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵ ԽՈՍԿ

(էջ 372)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է Էդիկ Ներսիսյանը Դոմաշենում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1957-1960 թթ.-ի ընթացքում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3527-3531:

62. ՍԱԼԲԻԱՐ

(էջ 376)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է Սաշա Անդրանիկի Հարությունյանը Դոմաշենում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1957-1960 թթ.-ի ընթացքում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3423-3435:

63. ՆՈՅԵՄՁԱՐԻ ՀԵՔԻԱԹԸ

(էջ 386)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է 80 տարեկան Առաքել Մակարյանը 1929 թվականին Կամո քաղաքում: Հեքիաթը վերապատմված է Գ. Ստեփանյանի կողմից:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXII:2305-2355:

64. ԴԱՅԱՂԻ ՀԵՔԻԱԹԸ

(էջ 403)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է Գեղամավան (Շահրիզ) գյուղի դարբին Նիկոլ Օհանյանը: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1956-1960 թթ.-ի ընթացքում: Բանասացի մասին հաղորդում է հետևյալը. «Նիկոլը Սևանի շրջանի ամենանշանավոր դարբինն էր: Մահացել է մոտ 75-80 տ. հասակում 1970 թ.»:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXII:2275-2303:

65. ԼԱԼ ՂԱՄԱՐԻ ՀԵՔԻԱԹԸ

(էջ 413)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է Սմբատ Աբաշյանը (Սմբո) Կամոյի շրջանի Կարմիր գյուղում: Կարմիրցիները 1828-1830 թթ. եկել են Պարսկաստանից ու Թուրքիայից: Պարսկաստանից եկողները մակուեցիներ են, իսկ Թուրքիայից եկողները՝ մանազկերտցիներ: Սմբոյի նախորդները եկել են Մակու գավառից: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը

1975թ.: Հեքիաթն ընդգրկված է բանահավաքի՝ «Ջանազան վայրերից հավաքած բանահյուսական նյութեր» վերնագրով տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, թղթապանակ 3, ք. 34-51:

66. ԲՈՒՆԱՐԻԿԸ ԾՈՒՌՆ ԱՂՋԿԱ ՀԵՔԻԱԹԸ

(էջ 427)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Սմբատ Արաչյանը (Սմբո) Կամոյի շրջանի Կարմիր գյուղում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1973թ.: Հեքիաթն ընդգրկված է բանահավաքի՝ «Ջանազան վայրերից հավաքած բանահյուսական նյութեր» վերնագրով տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, թղթապանակ 3, ք. 28-33:

67. ՔՈՍԱԿՆԵՐԻ ՈՒ ԱՆԿԱՏԻ ԽԵՉՁԱԹԸ

(էջ 431)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է Ավետիք Սիսաթի Հակոբյանը Դղմաշենում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1957-1960թթ.-ի ընթացքում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3517-3526:

68. ԱՆՍԿԱՄԻ ՇԱՌԸ

(էջ 439)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է կոլտնտեսական Ասքանազ Սիմոնի Հակոբյանը: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1959թ. Դղմաշենում: Ասացողի մասին բանահավաքը թողել է հետևյալ ծանոթագրությունը. «Ծնվել է 1906թ. Դղմաշենում: Ունի տարրական կրթություն: Կարդում է սակավ: Գիտե բազմաթիվ հեքիաթներ ու առակներ: Նրա յուրաքանչյուր խոսքը համեմված է մի առակով, առածով, ասացվածքով: Հումորի լավ վարպետ է: Մի տեղում, երբ հավաքվում են մի քանի մարդ և Ասքանազը ներկա է, ասում են.

— Ասկո, մե բան ասա, լսանք:

Գյուղացիների կողմից սիրված մարդ է: Աշխատում է կոլտնտեսությունում»:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3251-3253:

69. ՀԻՄԱՍՏՈՒՆ ՆԱԽՐՉԻՆ

(էջ 441)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Ասքանազ Սիմոնի Հակոբյանը Դղմաշենում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1959թ.:

Հեթիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանախյուտւոյան բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3254-3258:

70. ԷՐԿՈՒ ՇԱՌ, ԻՐԵՔ ԽՐԱՏ

(էջ 445)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է Պետրոս Գալստյանը Չարենցավանում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1975 թ.: Հեթիաթն ընդգրկված է բանահավաթի՝ «Ջանազան վայրերից հավաքած բանախյուտական նյութեր» վերնագրով տետրում:

Հեթիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, թղթապանակ 3, թ. 197-205:

71. ԱՆԳԼՈՒԽՆ ՈՒ ԳԼԽԱՎՈՐԸ

(էջ 452)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը Յամաքաբերդում 1956-1960 թթ.-ի ընթացքում: Ասացողի մասին բանահավաթը հաղորդում է հետևյալը. «Ասաց Հայկազ անունով մեկը, 63 տ., Յամաքաբերդ, ապակի գյուղ վարպետ»:

Հեթիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանախյուտւոյան բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXII:2247-2256:

72. ՇԱԹՐՇԱՄԻ ՀԵՔԻԱԹԸ

(էջ 456)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1976 թ.: Բանասացի մասին հաղորդում է հետևյալը. «Ասաց Եզնակ Ղարիբյանը, Սևանի շրջանի Յայջի գյուղացի, 1898 թ. ծնված, տառաճանաչ, կոլտնտեսական, կենսաթոշակառու, 1976 թ. գրի է առնված Յայջի գյուղում: Նախնիները եկել են Պարսկաստանի Մակու գավառից 1828 թվականին»: Հեթիաթն ընդգրկված է բանահավաթի՝ «Ջանազան վայրերից հավաքած բանախյուտական նյութեր» վերնագրով տետրում:

Հեթիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, թղթապանակ 3, թ. 185-189:

73. ԱՆՊԵՐՈՒԹՈՒՆ

(էջ 460)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է 68 տարեկան Ջիվան Գրիգորյանը Սևանի շրջանի Շաղկունք գյուղում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1975 թ.:

Հեթիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանախյուտւոյան բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXII:2110-2116:

74. ԷՇԸ ԳՈՒԲԵՌՆԱՏՈՒՐ

(էջ 465)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է 44 տարեկան ուույցիչ Արամայիս Ոսկանի Հարությունյանը Դոմաշենում: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1959թ.:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3328-3331:

75. ՕԽՏԸ ԶԵՂԻ ՄԱՐԹ ՏՓՈՂԸ

(էջ 468)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է 58 տարեկան Եսայի Սմբատի Մնացականյանը Դոմաշենում: Եղել է ուույցիչ: Գրի է առել Գ. Ստեփանյանը 1959-1960թթ.:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ Գ. Ստեփանյանի ֆոնդ, FFXI:3296-3298:

76. ԴՈՒՆՅԱՒ ԳՈՋԱՆԻ ՆԱՂԸԸ

(էջ 470)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է Մալունյ Շատուրը 1974թ. Ախլաթյան գյուղում: Գրի է առել Մ. Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Սիսականի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXII:8241-8259:

77. ԿԵՌԹՆՈՒԿ ԽԱՆԶԱԳԵՆ

(էջ 480)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Մալունյ Շատուրը 1974թ. Ախլաթյան գյուղում: Գրի է առել Մ. Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Սիսականի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXII:8289-8299:

78. ԽՈՐԹ ԱՆՃԿԱ ՆԱՂԸԸ

(էջ 486)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Մալունյ Շատուրը 1974թ. Ախլաթյան գյուղում: Գրի է առել Մ. Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Սիսականի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXII:8301-8315:

79. ԱՍՏՎԱԾԱՏՈՒՐԸ ՀՈՒ ԶԱԼ ԿԱՏՈՒՆ

(էջ 494)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Մալունյ Շատուրը 1975թ. Ախլաթյան գյուղում: Գրի է առել Մ. Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Միսականի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXII:8363-8371:

80. ԿԱՓՈՒԵԼ ՀՐԵՇՏԱԿԻ ՆԱՂԸԼԸ

(էջ 499)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է Բուդաղ Սարգսյանը (Մըզըմենյ Բուդին) 1972թ. Անգեղակոթ գյուղում: Գրի է առել Մ. Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Միսիանի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում: Ասացողի մասին նա գրում է. «Բնիկ ախլաթյանցի է, բայց ճանվարպետ լինելով ապրում է իր սպասարկած օբյեկտին մոտ: Վերին աստիճանի սրամիտ և զվարճախոս մարդ է, բայց վերջերս դարձել է ինքնամփոփ ու սակավախոս: Առաջացած տարիքի տեր, ալեհեր մարդ է, կլինի 60-65 տարեկան»:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:3693-3703:

81. ԲԱՆՏԻ ԵՂՈՒՆԻԿԸ

(էջ 505)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Բուդաղ Սարգսյանը (Մըզըմենյ Բուդին) 1975թ.: Գրի է առել Մ. Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Միսականի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXII:8317-8331:

82. ՃԱԿԱՏԱԿԻՐԸ

(էջ 512)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Բուդաղ Սարգսյանը (Մըզըմենյ Բուդին) 1975թ.: Գրի է առել Մ. Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Միսականի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXII:8331-8341:

83. ԱՎԶԻ ԲԱԼԱԲԵԳԸ

(էջ 518)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է Բուդաղ Սարգսյանը (Մըզըմենյ Բուդին) 1975թ.: Գրի է առել Մ. Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Միսականի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXII:8341-8361:

84. ԷԼԸ ՊԵՐԱՎ, ՍԵԼԸ ՊԵՐԱՎ

(էջ 527)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Բուդաղ Սարգսյանը (Մըզըմենյ Բուդին) 1972թ. Անգեղակոթ գյուղում: Գրի է առել Մ.Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Սիսիանի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:3689-3693:

85. ԷՍ ԷԼ ՍԸՀՆՆՅ ՄՆԱԼՈՒ ԶԻ

(էջ 530)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Բուդաղ Սարգսյանը (Մըզըմենյ Բուդին) 1972թ. Անգեղակոթ գյուղում: Գրի է առել Մ.Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Սիսիանի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:3685-3687:

86. ՄԱՐԱԼԸ

(էջ 532)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Բուդաղ Սարգսյանը (Մըզըմենյ Բուդին) 1972թ. Անգեղակոթ գյուղում: Գրի է առել Մ.Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Սիսիանի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:3683-3685:

87. ԹԸԽՊԻ ՆԱՂԸԼԸ

(էջ 534)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է կթվոր Սարգիս Ավչյանը (Մաքան դային) 1973թ. Ախլաթյան գյուղում: Գրի է առել Մ.Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Սիսիանի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում: Ասացողի մասին նա գրում է. «Երկար տարիներ կույր է, բայց հերոսական աշխատանք է կատարում անասնապահության բնագավառում»:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXII:8283-8285:

88. ՃԱՂԱՅՊԱՆԻ ՆԱՂԸԼԸ

(էջ 536)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Սարգիս Ավչյանը (Մաքան դային) 1973թ. Ախլաթյան գյուղում: Գրի է առել Մ.Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Սիսիանի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեթիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXII:8261-8267:

89. ԶՈՐԱՆԻ ԱՆՃԻԿԸ

(էջ 540)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Սարգիս Ավչյանը (Մաքան դային) 1973 թ. Ախլաթյան գյուղում: Գրի է առել Մ. Ավչյանը: Բանահավաքը հեթիաթն ընդգրկել է «Սիսականի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեթիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXII:8267-8283:

90. ԶԱՐԻ ԱՆՐԸ

(էջ 547)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Սարգիս Ավչյանը (Մաքան դային) 1973 թ.: Գրի է առել Մ. Ավչյանը: Բանահավաքը հեթիաթն ընդգրկել է «Սիսականի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեթիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXII:8285-8287:

91. ՀԸՐԵՂԵՆՆ ՌԻ ՀՈՂԱԾԻՆԸ

(էջ 549)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է ախլաթյանցի Միքայել Պողոսյանը 1939 թ.: Գրի է առել Մ. Ավչյանը: Բանահավաքը հեթիաթն ընդգրկել է «Սիսիանի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում: Նա գրում է, որ ասացողին «համազյուղացիները երբեմն Տըմբլ-դըմենց Մուխան, երբեմն Հարաղաշ մականուններով էին կոչում: Անգրագետ, բայց մեծ մտահորիզոնի տեր մարդ էր, 1924-1926 թվականներին եղել էր Անդրկենտոքոթ-կոմի անդամ: Ժողովրդական բառ ու բանի շտեմարան էր, սակայն պատերազմի տարիներին հեռանալով կյանքից շատ բան տարավ իր հետ»:

Հեթիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:3667-3677:

92. ԱՍԼԱՆՆ ՌԻ ՄՈՒԿԸ

(էջ 555)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Միքայել Պողոսյանը: Գրի է առել Մ. Ավչյանը 1937-1939 թթ.-ի ընթացքում: Բանահավաքը հեթիաթն ընդգրկել է «Սիսիանի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեթիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:3725:

93. ԹԻԼԻՍԻՄ ԱՐԱԾ ԴՆԱՏԱՆՈՒՆԸ

(էջ 556)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է ախլաքյանցի Միրզա Ղուկասյանը (Կոճանենց Միրզեն): Գրի է առել Մ. Ավչյանը 1939 թ.: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Սիսիանի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում: Ասացողի մասին մա գրում է հետևյալը. «Գրասեր լինելու համար համազուղացիները նրան տվել էին մաս Մոլլա Միրզալի մականունը: Վերին աստիճանի բանիմաց ու գրույասեր մարդ էր Միրզա քեռին և ժողովրդական բառ ու բանի մի «ոսկե կարաս» էր»:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:3663-3665:

94. ԱՇԿԱԾԱԿ ԱՆՃԻԿԸ

(էջ 558)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Միրզա Ղուկասյանը (Կոճանենց Միրզեն) 1939 թ.: Գրի է առել Մ. Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Սիսիանի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:3661:

95. ԹԱՔԱՎՈՐՆ ՈՒ ՆԸՂԱՐԱԶԻՆ

(էջ 560)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Միրզա Ղուկասյանը 1939 թ.: Գրի է առել Մ. Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Սիսիանի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:3657-3660:

96. ՑԱՔԱԹԻՆ ՆԱՂԸԼԸ

(էջ 562)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է Լոր գյուղացի Դավիթ Առուստամյանը (Տնվիթ բաբան): Գրի է առել Մ. Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Սիսիանի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում՝ առանց մշելու գրառման տարեթիվը: Ասացողի մասին մա հայտնում է, որ «եղել է ՀՍՍՀ Գերագույն Սովետի երրորդ գումարման ղեկուսատ, կոլտնտեսության մախագահ, բրիգադիր, հողի մի անխոնջ մշակ»:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:3677-3679:

97. ԿԱՏՈՒՆ, ՇՈՆԸ ՆԱՆ ՄՈԿՆԸ

(էջ 564)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Պատմել է նույն Դավիթ Առուստամյանը (Տնվիթ բաբան): Գրի է առել Մ. Ավչյանը: Բանահավաքը հեքիաթն ընդգրկել է «Միսիանի բառ ու բան» վերնագիրը կրող ձեռագիր տետրում՝ առանց նշելու գրառման տարեթիվը:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFXI:3679-3681:

98. ԶԸԼՖ ՂԱԶԱՐԻ ՆԱՂԼԸ

(էջ 565)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Գրի է առել Սարգիս Հարությունյանը 1956թ. սեպտեմբերի 10-ին Ազիզբեկովի շրջանի Մալիշկա գյուղում տեղի բնակիչ 76-ամյա ծերունի Սահակ Հարությունյանից: Հեքիաթը պատմվել է Խոյի բարբառով:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFIV:8599-8601:

99. ՔՅԱԼԱԳՅՈԶԸ

(էջ 567)

Տպագրվում է առաջին անգամ:

Գրի է առել Սարգիս Հարությունյանը 1956թ. սեպտեմբերի 10-ին նույն Սահակ Հարությունյանից, որն այս պատմությունը իբրև հեքիաթ լսել է իր պապերից: Հեքիաթը պատմվել է Խոյի բարբառով:

Հեքիաթի գրառման բնագիրը պահվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի արխիվում՝ FFIV:8595-8597: